

REE WILD

DUURZAAM BEHEER

Reeën in Nederland

EEN EERSTE KENNISMAKING

VERENIGING HET REEWILD

Reeën

Vindt u het niet fantastisch om tijdens een wandeling of een fietstocht in de natuur een ree te ontmoeten? Het ree is mooi, sierlijk, elegant, maar ook eigenzinnig en geheimzinnig. Nederland is een echt reeënland met naar schatting zo'n 100.000 reeën. Vereniging Het Reewild streeft naar het behoud van duurzame populaties reeën (*Capreolus capreolus*) en de bevordering van het welzijn van reeën in Nederland.

Wilt u het ree steunen? Word dan lid van Vereniging Het Reewild via www.reewild.nl en vriend van onze facebookpagina www.facebook.com/reewild. Als lid ontvangt u vier keer per jaar ons magazine Reewild met veel nieuws en mooie foto's van reeën.

Hertensoorten in Nederland

De in Nederland voorkomende hertensoorten verschillen nogal van elkaar en zijn dan ook goed van elkaar te onderscheiden.

In Nederland komen de volgende soorten voor:

- Edelhert (*Cervus elaphus*)
- Damhert (*Dama dama*)
- Ree (*Capreolus capreolus*)

Kijk hier naar de grootte van respectievelijk het edelhert, het damhert, de mens en het ree.

Edelhert

Het grootste hert van ons land is het edelhert. De mannelijke dieren noemen we herten of geweidragers, omdat zij een gewei hebben. Een hert van één jaar noemen we een spitsker. Vrouwelijke dieren zijn hinds en dieren in het eerste levensjaar kalveren. Een hinde van één jaar oud wordt een smaldier genoemd. Hinds, smaldieren en kalveren noemen we kaalwild omdat ze geen gewei hebben. Herten kunnen wel 250 kg wegen; hinds maximaal 125 kg. Het gewei wordt elk jaar afgeworpen, waarna een nieuw gewei gaat groeien. Men noemt dat ook wel het opzetten van het gewei. Het gewei van een volwassen hert kan wel zo'n 8 tot 12 kg wegen. Het edelhert komt voor op de Veluwe en in de Oostvaardersplassen.

Damhert

Het damhert, kleiner dan het edelhert, is het bekende hert uit hertenkampen. De kleur van de vacht loopt uiteen van het bekende bruin met witte stippen tot een volledig zwarte vacht zonder stippen. De herten wegen zo'n 80 kg, de hinds 50 kg. Op veel plaatsen in Nederland komt het damhert ook in het wild voor. Bijvoorbeeld in de Amsterdamse Waterleidingduinen, de Duinen bij Walcheren en op de Veluwe. Ook hier dragen alleen de mannelijke dieren een schoffelvormig gewei. En elk jaar wordt weer een nieuw gewei opgezet.

Ree

Vergeleken met het edel- en damhert is het ree het 'kleinste hert' van ons land, met een gewicht tot zo'n 35 kg. De mannelijke dieren noemen we reebokken. Alleen de bokken dragen een gewei.

De vrouwelijke dieren noemen we reegeiten en dieren in het eerste levensjaar zijn reekalveren. Een eenjarige geit wordt een smalree genoemd en een eenjarige bok een jaarlingbok. Het ree leeft in bijna alle terreintypen en heeft zich de afgelopen jaren zodanig verspreid dat het in heel Nederland voorkomt.

Ontmoeting met het ree

Het ree komt niet alleen in alle bos- en natuurgebieden in ons land voor, maar ook in veel poldergebieden. Het ree heeft zeer goede zintuigen. Daarom heeft het ree u vaak eerder in de gaten dan u hen en zoekt het de beschutting (dekking) op. Wilt u reeën ontmoeten, wandel of fiets dan zonder lawaai te maken op de opengestelde paden. En altijd tegen de wind in, want anders ruikt het ree u nog.

Houd bij al uw activiteiten altijd rekening met de reeën:

- Blijf op de voor u bestemde paden. U voorkomt dan onrust. Bovendien heeft u minder kans om in aanraking te komen met teken die de ziekte van Lyme overdragen;
- Houd uw hond(en) aan de lijn;
- Geen vuur in de natuur.

De meeste kans op een ontmoeting met reeën is in de ochtend- en avondschemering, maar houd wel altijd rekening met de toegangsregels van het gebied.

In het voorjaar is het mogelijk dat u een reekalfje vindt. Prachtig om zo'n diertje te zien, maar laat reekalfjes altijd met rust en raak ze niet aan. Ook al lijken zij verlaten, ze zijn het niet! De reeëit komt op gezette tijden het reekalfje voeden. Als u menselijke geur aan het reekalfje afgeeft, is de kans groot dat de geit haar kalf verstoot.

Het ree tijdens de seizoenen

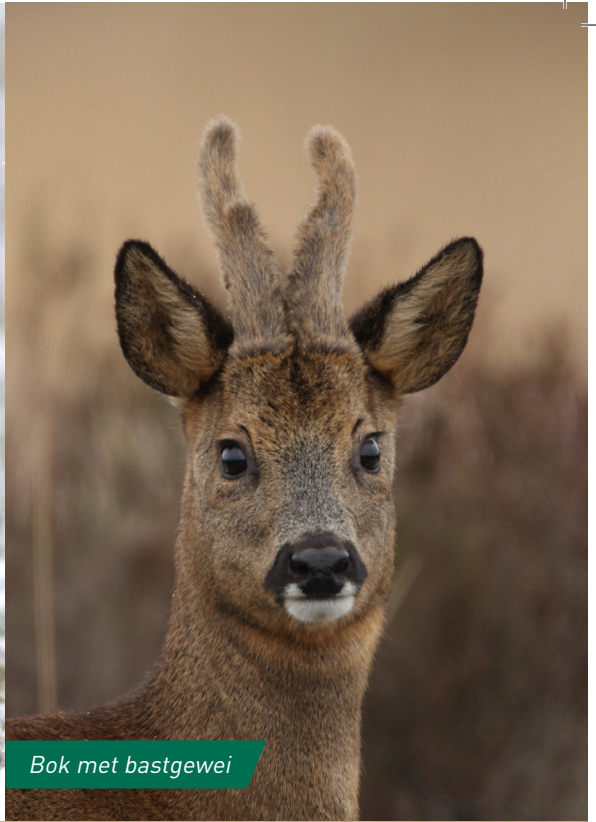
Winter

In de winter, als er weinig voedsel is, zie je reeën vaak in kleine of grote groepen bij elkaar staan. Ze zoeken dan gezamenlijk naar plekken, waar nog voedsel voorhanden is. De groepen bestaan uit geiten met hun kalveren, smalreeën en een of meer bokken en worden 'sprongen' genoemd. De vacht is nu, in tegenstelling tot het 'rode zomerkleed', dicht en grijs en geeft een goede isolatie tegen kou en sneeuw. Bij de bokken groeit in de winterperiode een nieuw gewei. Dit nieuwe gewei is tijdens de groei omhuld door een beschermende huid, ook wel 'bast' genaamd. Via de bast worden de voedingsstoffen aangevoerd voor de opbouw van het nieuwe gewei. Zelfs als de bokken geen gewei dragen, zijn ze toch goed te herkennen. Er is een duidelijk verschil tussen de spiegel (achterkant) van een geit en de spiegel van een bok. Juist omdat er in deze periode weinig voedsel is te vinden, moet verstoring worden voorkomen, omdat reeën tijdens het vluchten te veel hun vetvoorraad moeten aanspreken.

Een sprong

Het winterkleed

Bok met bastgewei

*De geit heeft een zogenaamd schortje, een plukje wit haar onder de anus.
De bok heeft een spiegel zonder schortje*

Lente

In april vallen de sprongen uiteen en gaan de bokken de grenzen van hun territorium afbakenen. Ze geven een geurstof af aan boomstammetjes en ook bij krabplaat-
sen op de grond die andere bokken laat afschrikken. Volwassen bokken verdrijven dan jonge bokken uit hun territorium, die daardoor gaan zwerven. Daardoor komen in deze periode de meeste aan-
rijdingen voor. Er is nu voldoende mals voedsel, want de knoppen van bomen en struiken lopen uit en het gras en de kruiden op de grond gaan groeien. En...
de kalfjes worden geboren in de maanden mei en juni. De reeën gaan er in het voor-
jaar weer mottig uitzien, omdat ze hun wintervacht wisselen voor de zomervacht.

Verharende bok

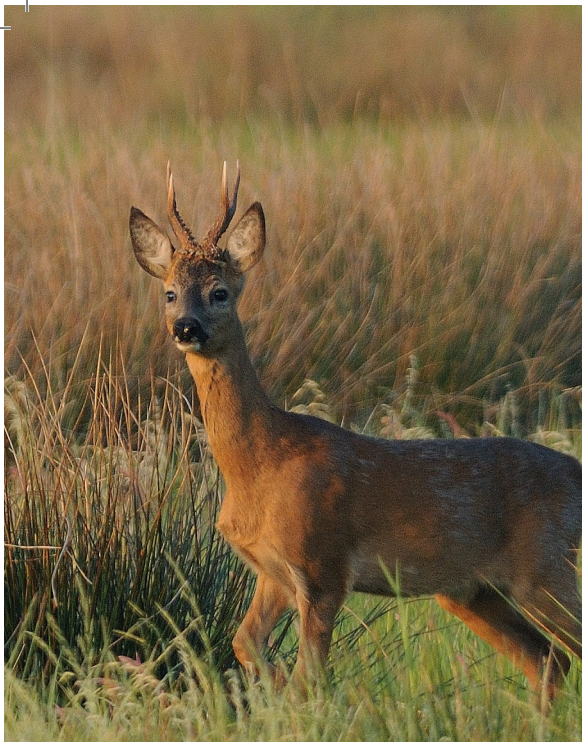
Dragende geit

Geit met pasgeboren kalf

Een reekalf in dekking

Zomerkleed

Drijvende bok in de bronst.

Zomer

Er is nu een overvloed aan voedsel. De vacht van het ree is dunner dan in de winter en roodbruin van kleur. In de zomer vindt van half juli tot half augustus de voortplanting plaats, de zogenaamde 'bronst'. De bok zoekt dan de reegeit op en probeert met haar te paren. De bok kan de geit daarbij soms heel lang achtervolgen (drijven). Uiteindelijk wordt de geit gedekt (beslagen). Maar de bok probeert daarna vaak nog andere geiten te beslaan. Na de bevruchting deelt de bevruchte eicel zich een aantal keren, om daarna in een soort stilstand te raken. Pas half december komt de ontwikkeling weer op gang, waardoor het kalf in het voorjaar, de meest gunstige periode, kan worden geboren. Dit stopzetten van de ontwikkeling van een bevruchte eicel tot een kalf heet 'diapauze' en is uniek voor het ree.

Herfst

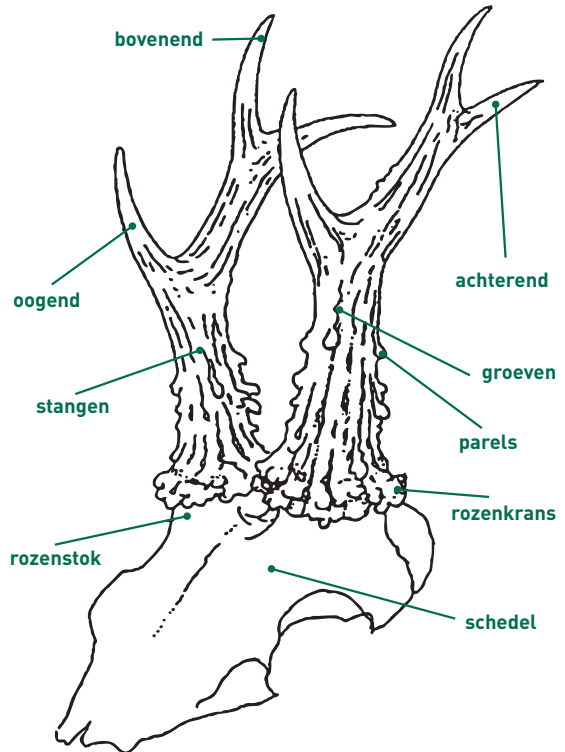
De kalfjes zijn inmiddels goed gegroeid en hun witte stippen zijn verdwenen. Ze leven samen met de geit in familieverband. In deze periode worden de territoria verlaten en worden er weer sprongen gevormd. De dunnere roodbruine zomervacht verandert nu in een dichte, grijze wintervacht die hen tegen de koude, regen en sneeuw moet beschermen. Dit is ook de periode dat reeën zich in alle rust nog eens extra volstoppen met voedsel om met een goede vetlaag de winter in te gaan.

Het gewei

Geiten dragen geen gewei, bokken wel. Ieder jaar vormt zich een nieuw gewei. In de late herfst valt het gewei af. Direct daarna begint de opbouw (opzetten) van het nieuwe gewei. En die groei is eind februari/begin maart voltooid. Reebokken vegen dan de bast van hun volgroeide gewei aan bomen en struiken. Een jong bokje heeft meestal maar twee stangetjes zonder enden ontwikkeld en wordt daardoor 'spitser' genoemd. Soms zijn dit maar twee korte knopjes; dan noemen we de jaarling 'knopbok'. Een bok met twee enden wordt een gaffelaar genoemd, terwijl een bok met een volledig ontwikkeld gewei (drie enden aan een stang), een zes-ender is. Sommige reebokken hebben vanaf hun eerste gewei al een gaffel of zes-ender gewei. Alleen aan het gewei kun je dus niet de leeftijd van een ree bepalen. Een bok met méér dan drie enden per stang komt niet veel voor.

Ontwikkeling van het gewei

Aanrijdingen

Elk jaar worden er zo'n 10.000 aangerezen reeën gemeld bij de bevoegde instanties. Maar daarnaast wordt nog een onbekend aantal niet gemeld. Hoeveel ... niemand die dat weet! Meestal is het ree na een aanrijding dood of zwaar gewond. Het is belangrijk om de locatie en oorzaak van het ongeval direct te melden aan de politie via 112. Is het gewonde ree weggevlucht, dan is een nazoek door een deskundige noodzakelijk om het ree op te sporen. Neem nooit zelf een aangerezen ree mee, want dan bent u strafbaar. Voor meer informatie kunt u terecht bij Stichting Wildaanrijdingen Nederland; www.wildaanrijding.nl

Meer weten over reewild in Nederland?

De documentaire *Capreolus capreolus* "Reeënsprongen in Nederland" geeft een actueel en helder beeld van de leefgebieden van het ree in ons steeds voller wordende land. U geniet van schitterende natuuroptnamen in deze 50 minuten durende film, gemaakt door de bekende natuurfilmer Luc Enting, in opdracht van Vereniging Het Reewild. De documentaire is op dvd verkrijgbaar via onze website www.reewild.nl. Ook kunt u hier terecht voor nieuwsberichten, kennis en onze publicaties.

Op onze website www.reewild.nl vindt u meer informatie over het ree en kunt u zich aanmelden als lid van de Vereniging Het Reewild. Op die manier draagt u bij aan een duurzaam beheer van gezonde reeënpopulaties in Nederland. Bovendien ontvangt u elk kwartaal ons magazine 'Reewild'. Word ook vriend van onze facebookpagina: www.facebook.com/reewild.

Wat doet Vereniging het Reewild?

Nederland is een echt reeënland met naar schatting zo'n 100.000 reeën. Op veel plaatsen kunnen we dus reeën zien, maar soms ontstaan er knelpunten. Elk jaar worden circa 10.000 reeën doodgereden door het verkeer en verdrinken reeën in vaarten en kanalen. De Vereniging Het Reewild doet hier wat aan.

Vereniging Het Reewild heeft als doelstelling te streven naar het behoud van duurzame populaties reeën (*Capreolus capreolus*) en de bevordering van het welzijn van reeën in Nederland.

Om deze doelstelling te realiseren is deskundig en actief beheer nodig op basis van door de overheid goedgekeurde beheerplannen. Deze beheerplannen worden opgesteld door Faunabeheereenheden (FBE's). De populatieomvang wordt gerelateerd aan belangrijke factoren, zoals voedsel, rust, ruimte, schade aan zowel flora als fauna en veiligheid. De VHR streeft ernaar om bij het beheer niet uit te gaan van jachtveldniveau of WBE niveau, maar van het totale leefgebied waar een reeënpopulatie in voorkomt.

Het beheer wordt uitgevoerd in overleg en in samenwerking met beheerders van cultuur- en natuurgebieden en met de daarbij betrokken overheden. Beheermaatregelen hebben zowel betrekking op terreinen waarin reeënpopulaties leven als op de omvang van de populaties.

Voor zover het actief ingrijpen in de populatie betreft, acht de VHR afschot een juiste en veilige methode. Conform de bedoelingen van de wetgever zullen adequaat opgeleide jagers – samenwerkend binnen Wildbeheereenheden (WBE's) – deze uitvoering van het beheer verrichten. De VHR draagt kennis uit via de cursus Reeënbeheer van de VHR en geeft voorlichting en adviezen. Ook bevordert zij wetenschappelijk onderzoek.

Gedragsregels en controle

Een van de gedragsregels is dat reeën niet onnodig moeten lijden. Bij de regulatie van aantallen, zijn de uitvoerenden gehouden zich te gedragen, zoals een goed beheerder betaamt. Schending van deze verplichtingen, kan worden aangebracht bij de Stichting Tuchtrechtspraak Jacht- en Wildbeheer, gevestigd te Wijk bij Duurstede. Teneinde controle op en registratie van het afschot mogelijk te maken, worden geschoten reeën voorzien van een uniek nummer. Dit is het zogenaamde reewildmerk dat door de Vereniging Het Reewild wordt verstrekt.

Waarom beheer

Het aantal reeën in ons land heeft zich in de voorgaande decennia vertienvoudigd. Gevolg hiervan is dat reeën inmiddels in vrijwel het gehele land voorkomen. Hiertegenover staat dat het Nederlandse buitengebied intensief door de mens wordt gebruikt en ingericht, waardoor er onder meer geen overstromingen en bosbranden meer plaats vinden en er geen plaats meer is voor grote predatoren. De mens bepaalt dus direct en indirect de leefomstandigheden en de leefgebieden van reeën. Dit legt een morele en wettelijke zorgplicht op de mens om de gezondheid en het welzijn van het ree zoveel mogelijk veilig te stellen. De gezondheids- en welzijnstoestand van een ree kan volgens beheertechnische en veterinaire inzichten worden bepaald aan de hand van de algehele lichamelijke gesteldheid van de dieren en het al dan niet aanwezig zijn van ziekten, parasieten, gedragsafwijkingen en verstoorde fysiologische processen.

Niet ingrijpen leidt tot overbevolking c.q. ruimtegebrek, waardoor voedselschaarste of stress kunnen optreden. Bovendien stijgt het aantal aanrijdingen met reeën. Dit zijn omstandigheden die onherroepelijk leiden tot veel onnodig leed onder reeën en veel schade bij mensen. Regulaties van aantallen kan eveneens noodzakelijk zijn in verband met de belangen van bos-, land- en tuinbouw, en volksgezondheid.

Niet ingrijpen gaat naar het oordeel van de VHR gepaard met onaanvaardbaar veel dierenleed en schade en de VHR vindt dit onethisch. De VHR is daarom van oordeel dat een consequent en actief beheer van de sterk gegroeide populaties reeën noodzakelijk is. Zij pleit voor aantallen die in balans zijn met de leefomgeving en de daar aanwezige maatschappelijke functies. De VHR stimuleert daarom beheer op leefgebiedniveau.

De Vereniging Het Reewild dankt iedereen die, op welke wijze dan ook, heeft bijgedragen aan het tot stand komen van deze brochure.

WWW.REEWILD.NL

FACEBOOK.COM/REEWILD

VERENIGING HET REEWILD